

Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Szövetsége
2025. augusztus 06.

A Homokhátságon tervezett vízgazdálkodási intézkedések

LÁNG ISTVÁN
FŐIGAZGATÓ
ORSZÁGOS VÍZÜGYI FŐIGAZGATÓSÁG

Hazai vízkészletek számokban (1991-2010)

Be: 109 km³/év

A MI VÍZÜGYÜNK

ETP:
48 km³/év

Csapadék:
55 km³/év

Vízmérlegben hazai eredetű készlet:
7.9 km³/év

Felszíni lefolyás:
4,6 km³/év

Felszín alatti utánpótlódás:
3,3 km³/év

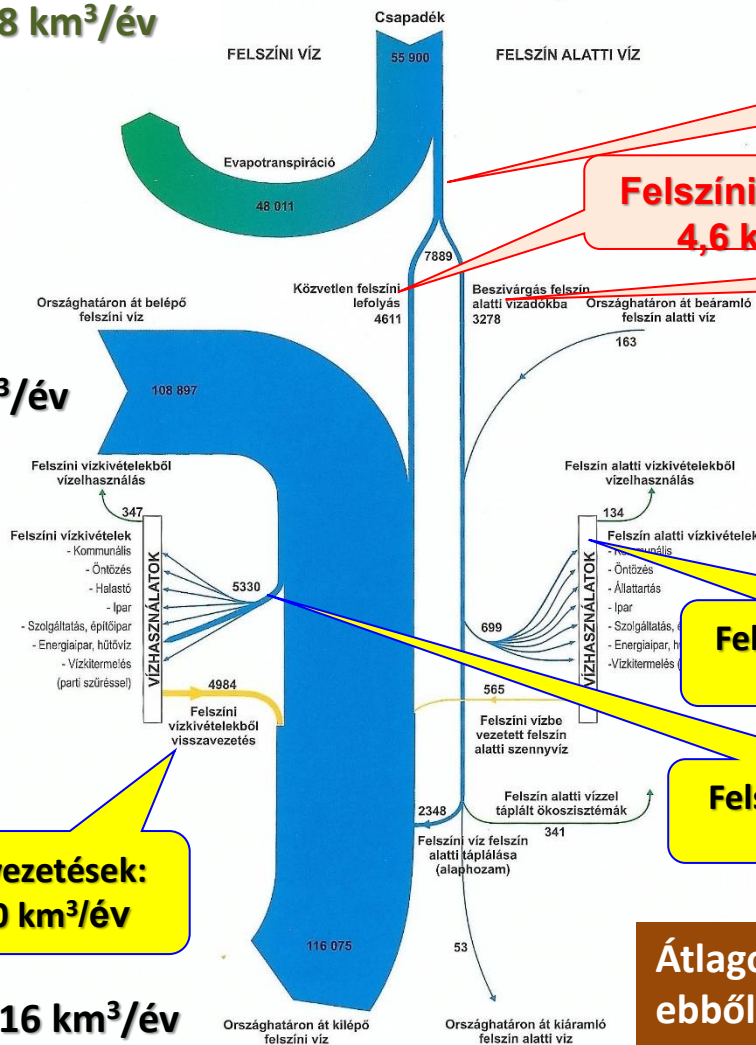
Tározás:
Balaton 1,9 km³
Tisza-tó 0,25 km³
Velencei-tó 0,04 km³
Belvíztározó 0,11 km³
Dombvidéki tározó 0,1 km³

Felszín alatti vízhasználat:
0,7 km³/év

Felszíni vízhasználat:
5,3 km³/év

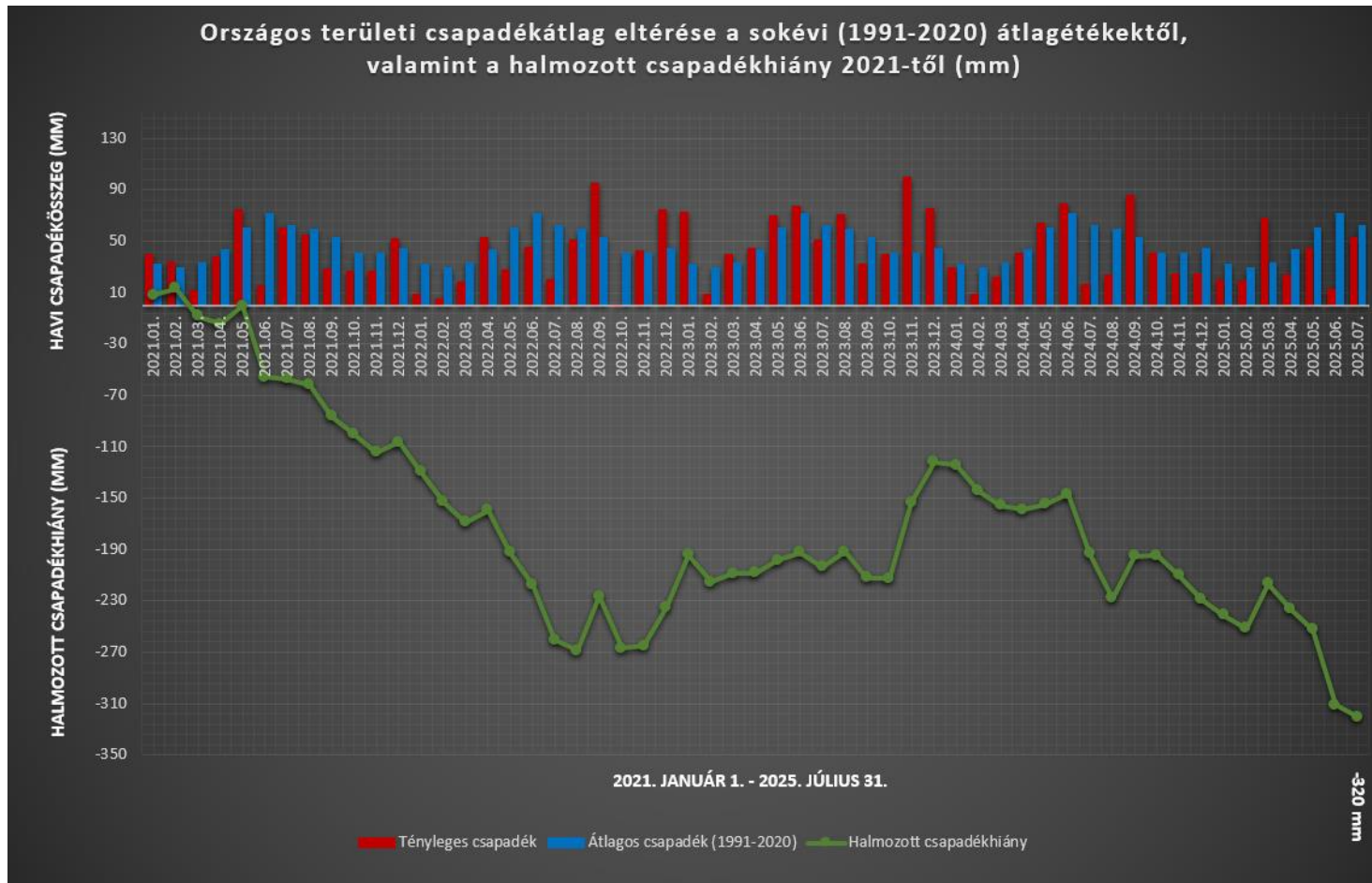
Bevezetések:
5,0 km³/év

Ki: 116 km³/év

Átlagosan 0,4 km³ vizet használ a mezőgazdaság, ebből csak kb. 100 ezer hektárt öntözik

Hidrometeorológiai helyzet (csapadék hosszútávú alakulása)

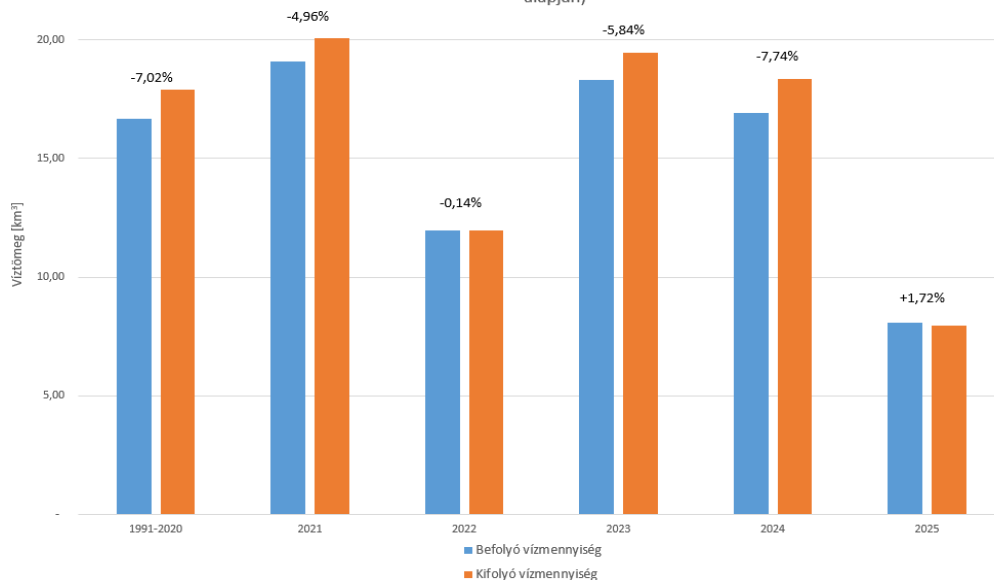

A 30 éves országos területi csapadék átlagérték 568 mm, az elmúlt 12 hónap értéke 441 mm. Tehát tavaly augusztus 1- óta mintegy 127 mm-el nőtt a csapadékhiány országos szinten. A 2021. január 1 -óta görgetett érték tekintetében 2025. július 31-re -320 mm-es szintre süllyedt a halmozott csapadékhiány értéke.

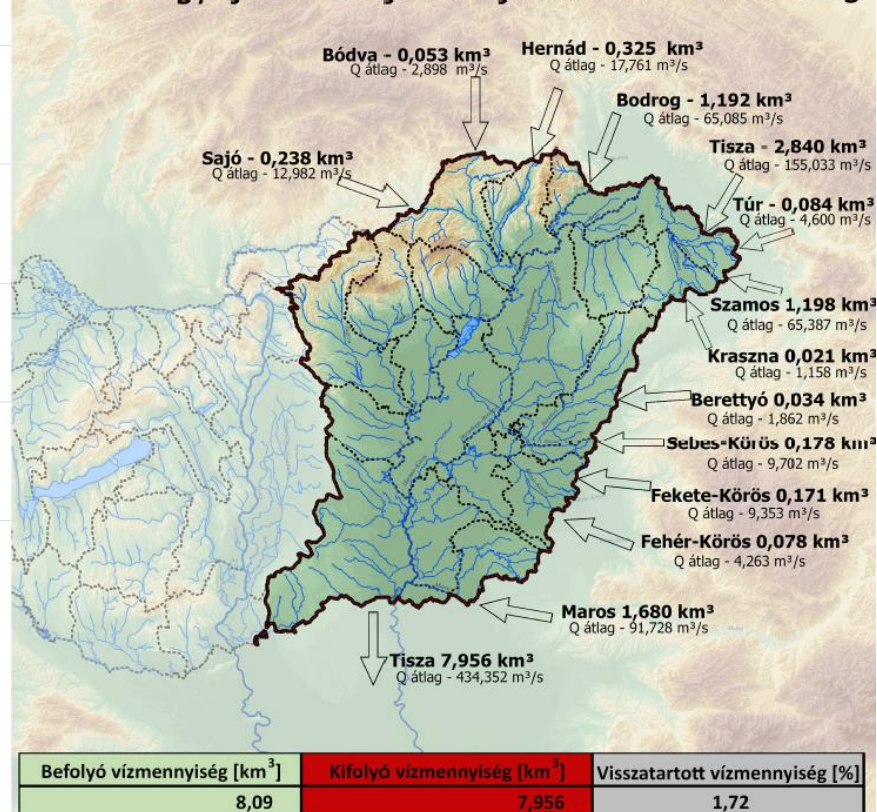

Tisza vízgyűjtő – felszíni vízmérleg 2021 – 2025/01-07. hó

Tisza vízrendszerébe be- és kifolyó vízmennyiségek, adott év januártól júliusig tartó időszakában (havi átlagok alapján)

Tisza vízgyűjtő 2025. január-július felszíni vízmérleg

A Tisza és mellékfolyóinak határszelvényein országba befolyó vízmennyiség az év első 7 hónapjában összesen 8,09 km³, a Szeged alatt kifolyó vízmennyiség 7,956 km³. Ez összességében pozitív felszíni vízmérleget jelent, tehát a vízmennyiség 1,72%-át sikerült visszatartani.

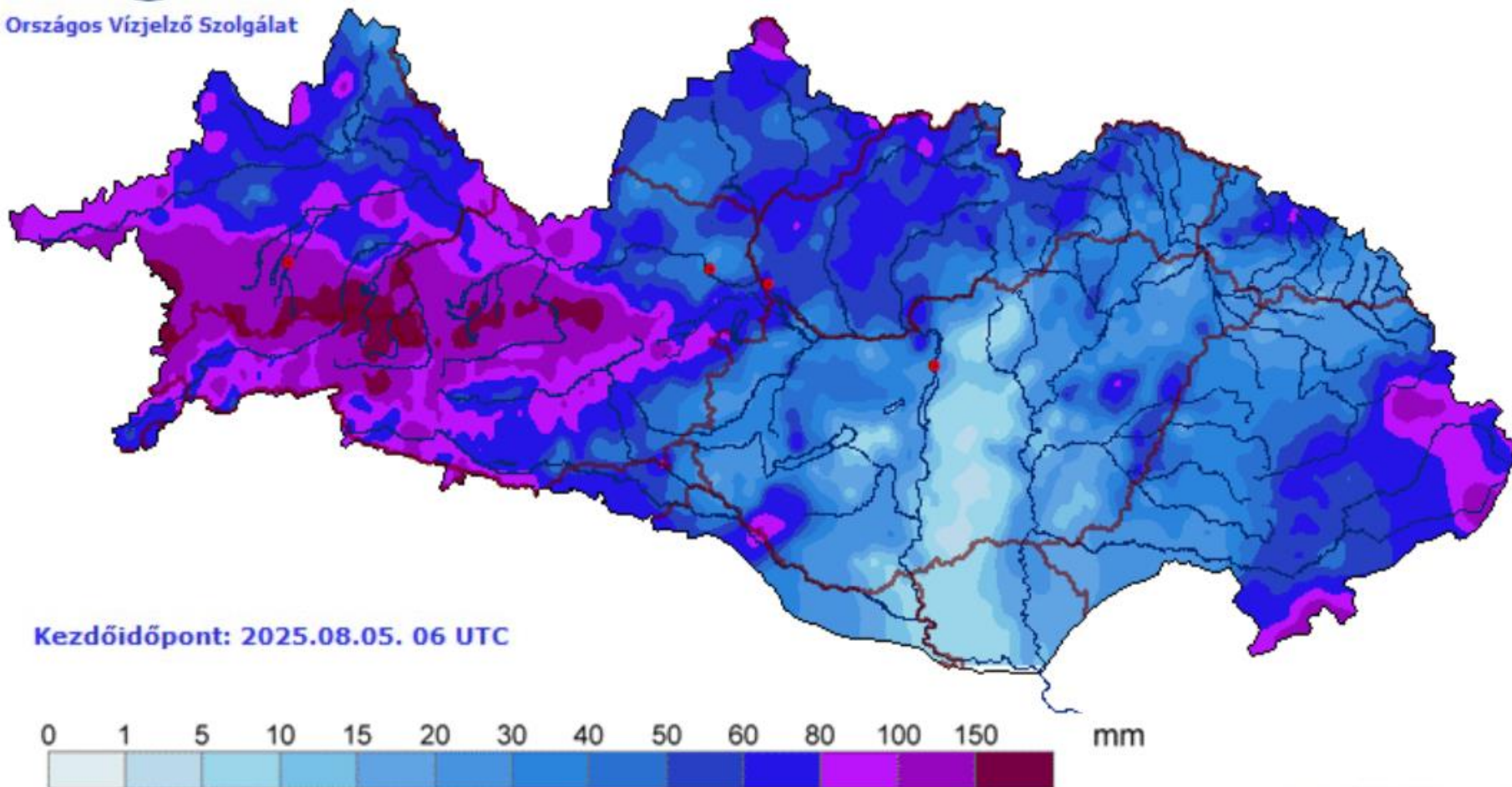

Az elmúlt 14 napban hullott csapadék

(2025.07.22. 06 UTC - 2025.08.05. 06 UTC)

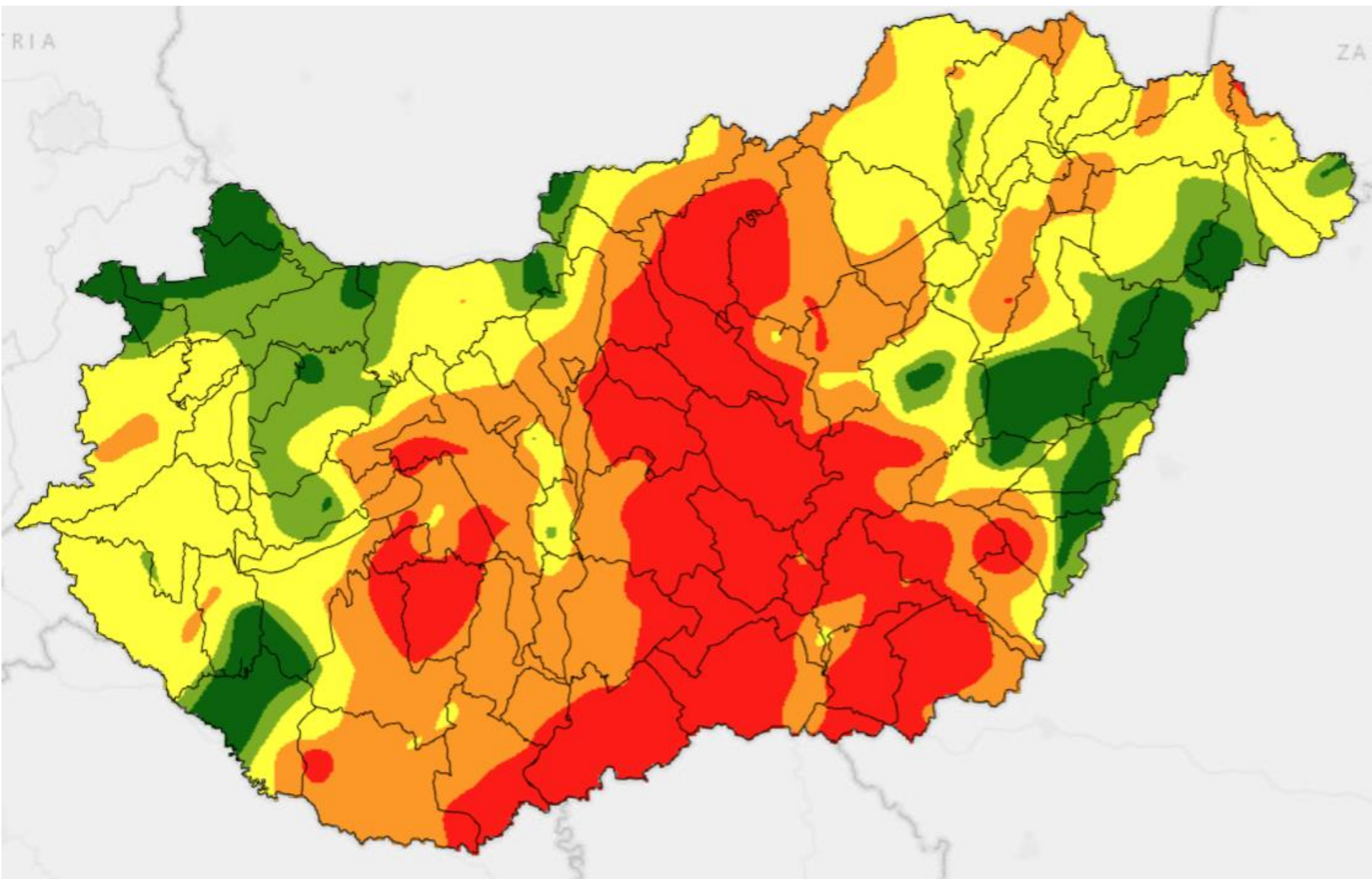

Országos Vízellő Szolgálat

Aszályhelyzet Magyarországon – 2025.08.14.

Szélsőségek gyakorisága

Globális hatás és/vagy saját tetteink hatása?

globális

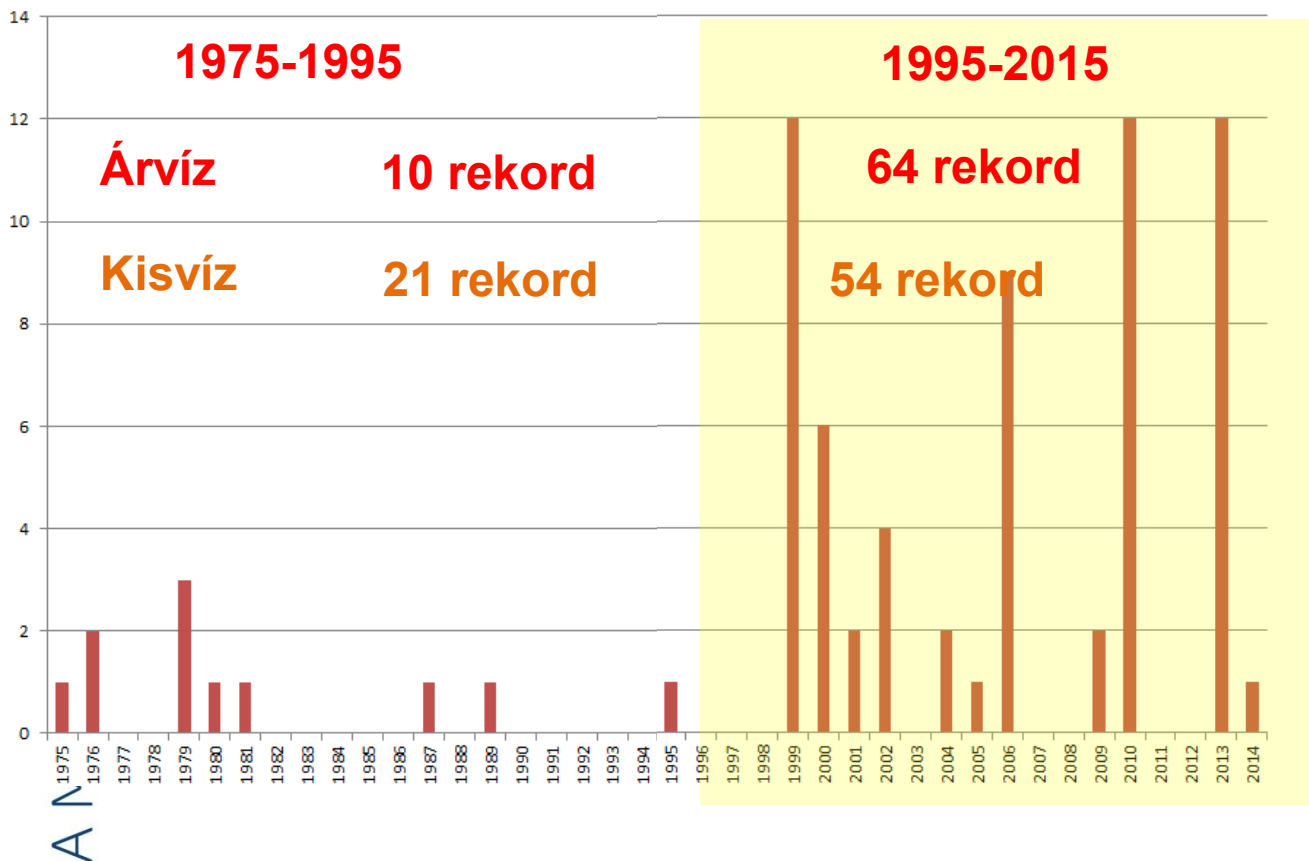
Vízhozam Is...

lokális

Vízszint ...is

Árvízjelenségek változása

Rekord árvizek száma az utóbbi 40 évben

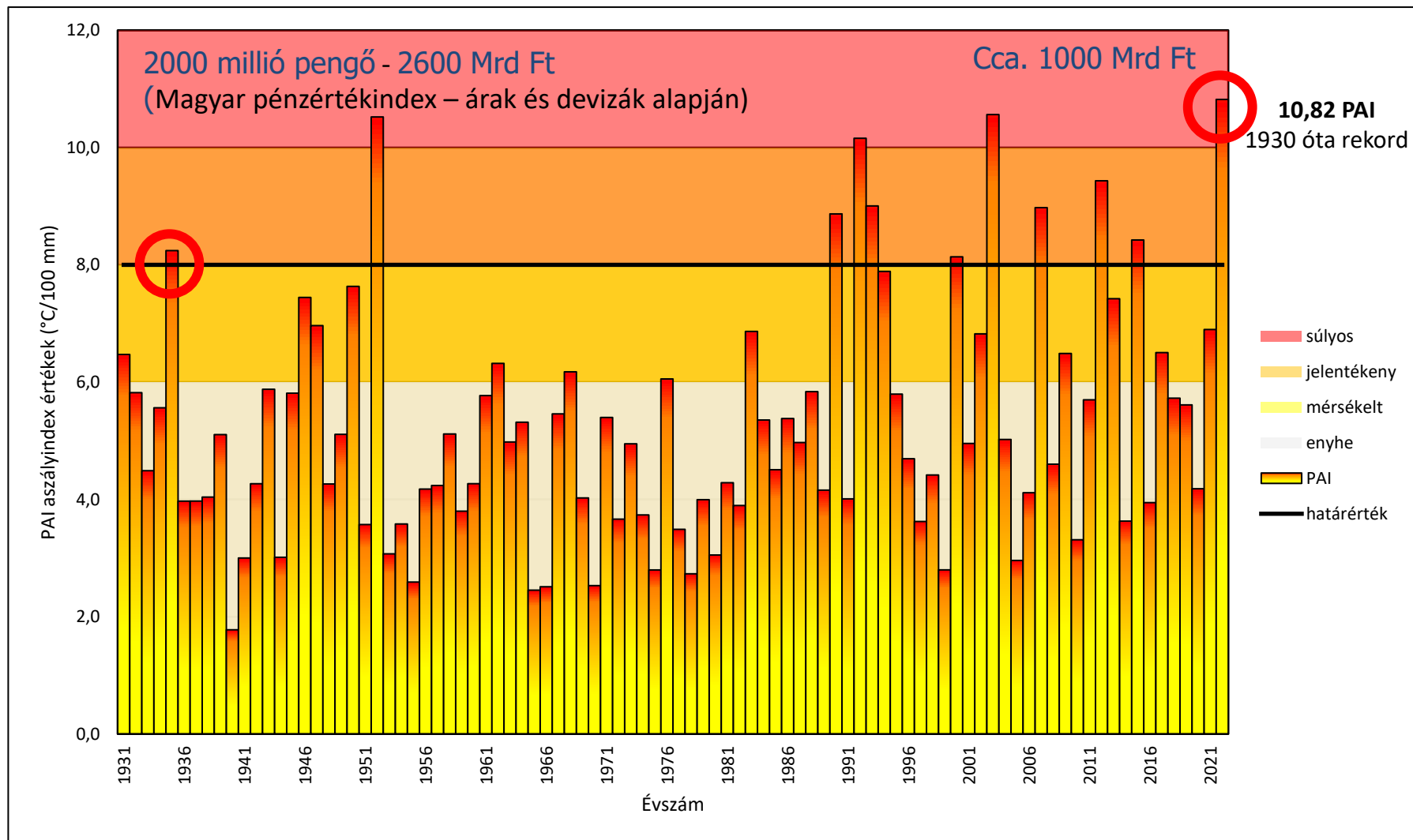

2054 - MÁSZ 4 ???

Tisza **14** alkalom
Duna **11** alkalom
Hernád **8** alkalom
Bódva **8** alkalom
Zagyva **8** alkalom
Kőrösök **5** alkalom
Rába **4** alkalom
..további **16** alkalom
+...Jeges árvíz
Duna 2012, 2017
Tisza 2017

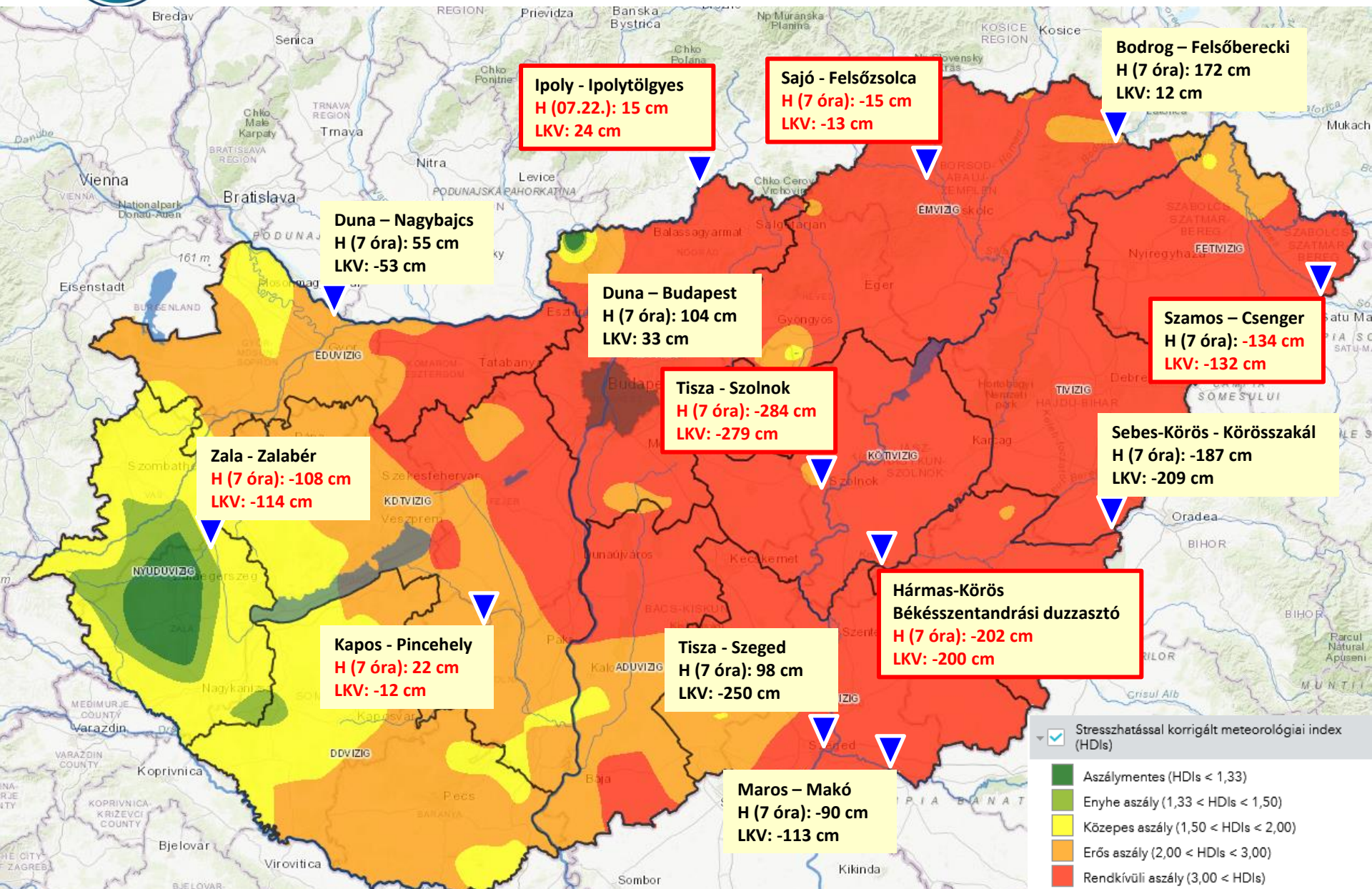

A PAI aszályindex országos évi átlagértékeinek alakulása a 1931-2022 közötti időszakban

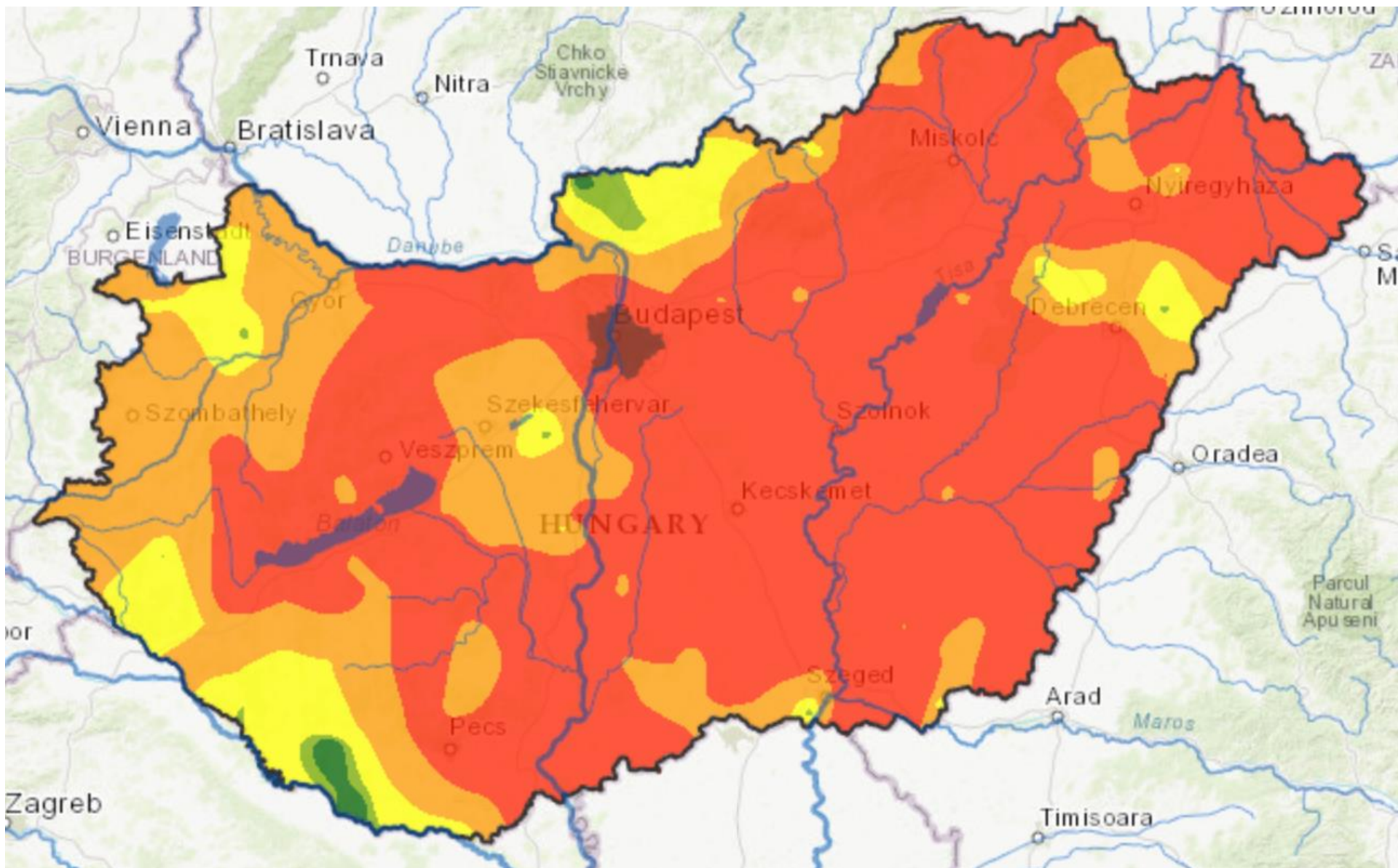

Aszályhelyzet Magyarországon – 2022.07.25.

Aszályhelyzet Magyarországon – 2022.08.19.

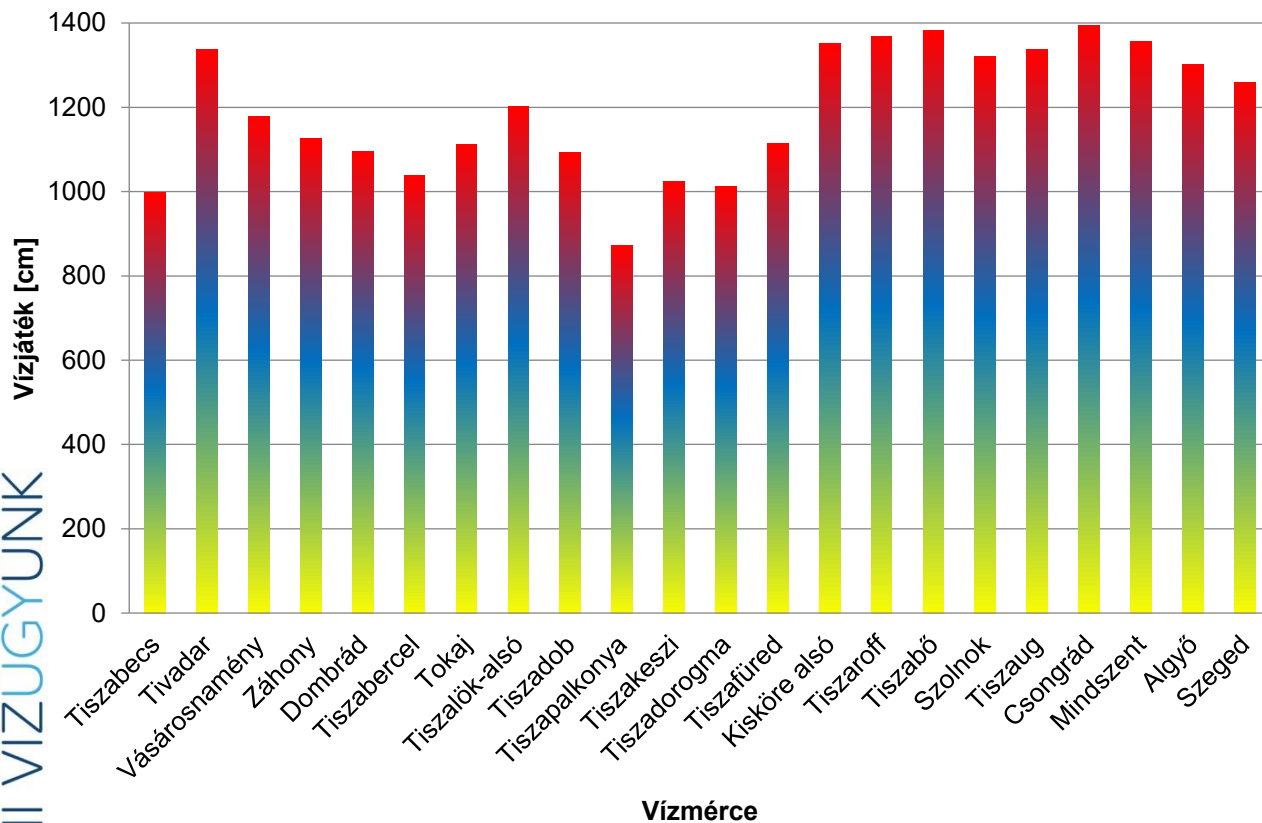

Hullámtér – Szélsőséges vízjárás

Amiről részben mi tehetünk

Mi idézte elő?

A tiszai vízmércék vízjátéka 14m !

Vízhozamok
nőnek

Hullámterek
csökkennek

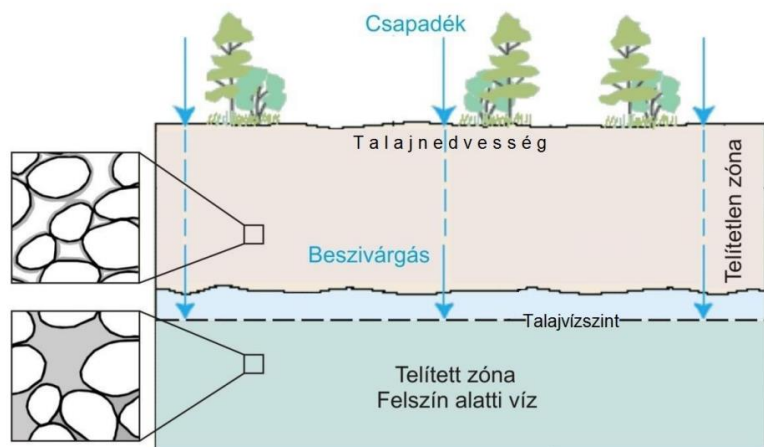
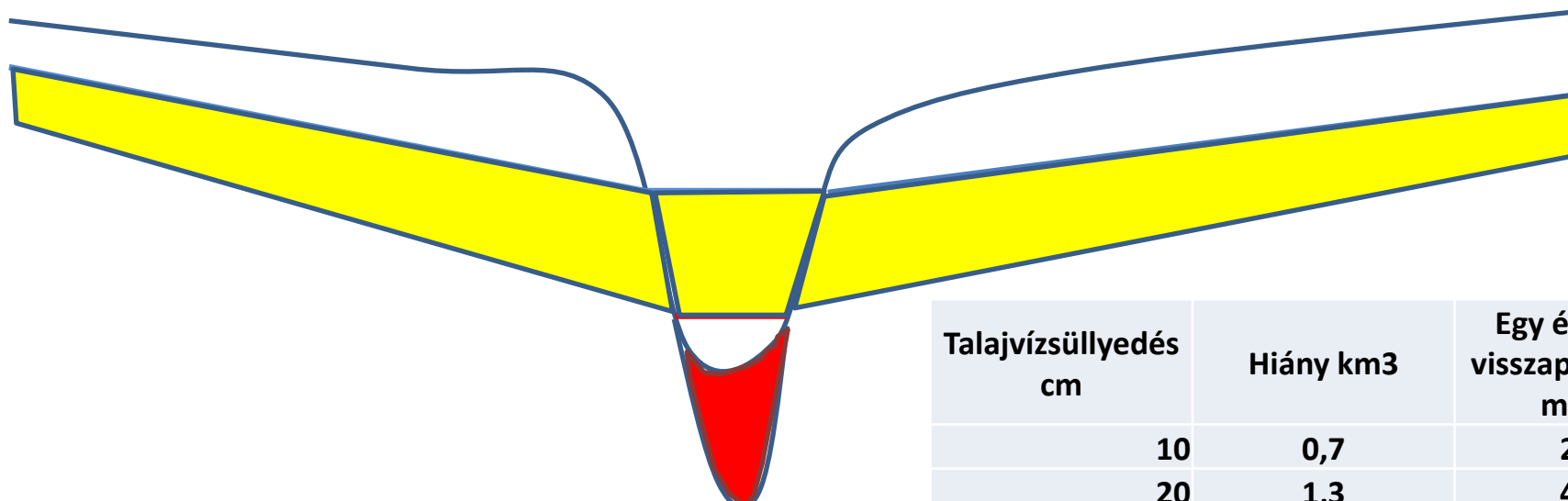
Globális
hatás

Lokális
hatás

Vízhozamok
csökkennek

Medrek
berágódnak

A Talajtározás csökkenése

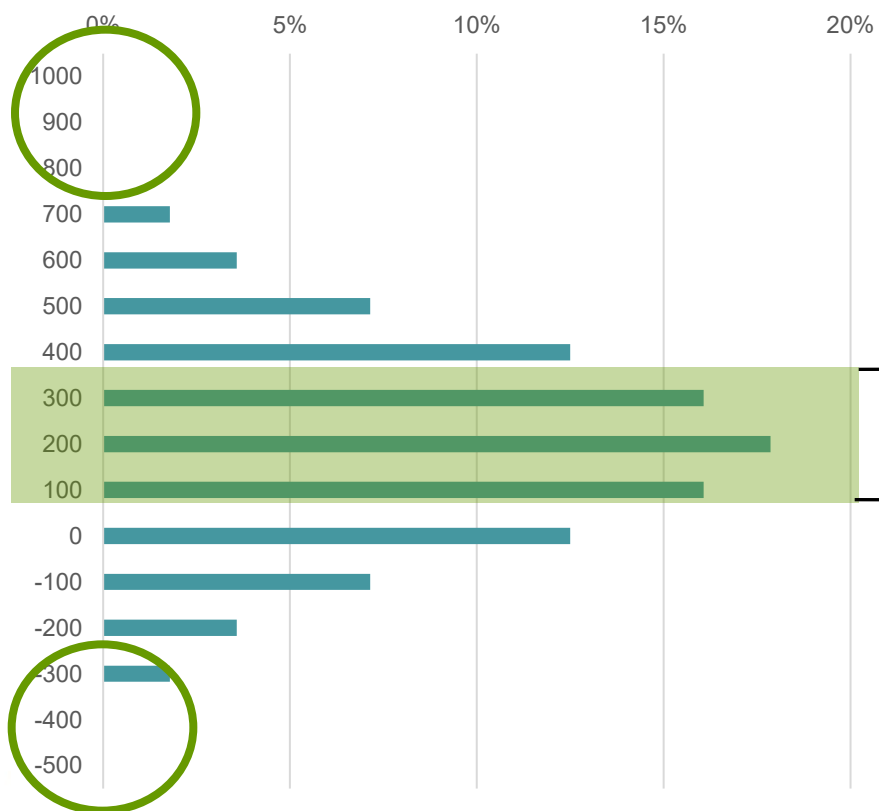

Talajvízsüllyedés cm	Hiány km3	Egy év alatt visszapótlandó m3/s
10	0,7	21
20	1,3	42
30	2,0	64
40	2,7	85
50	3,3	106
60	4,0	127
70	4,7	149
80	5,4	170
90	6,0	191
100	6,7	212

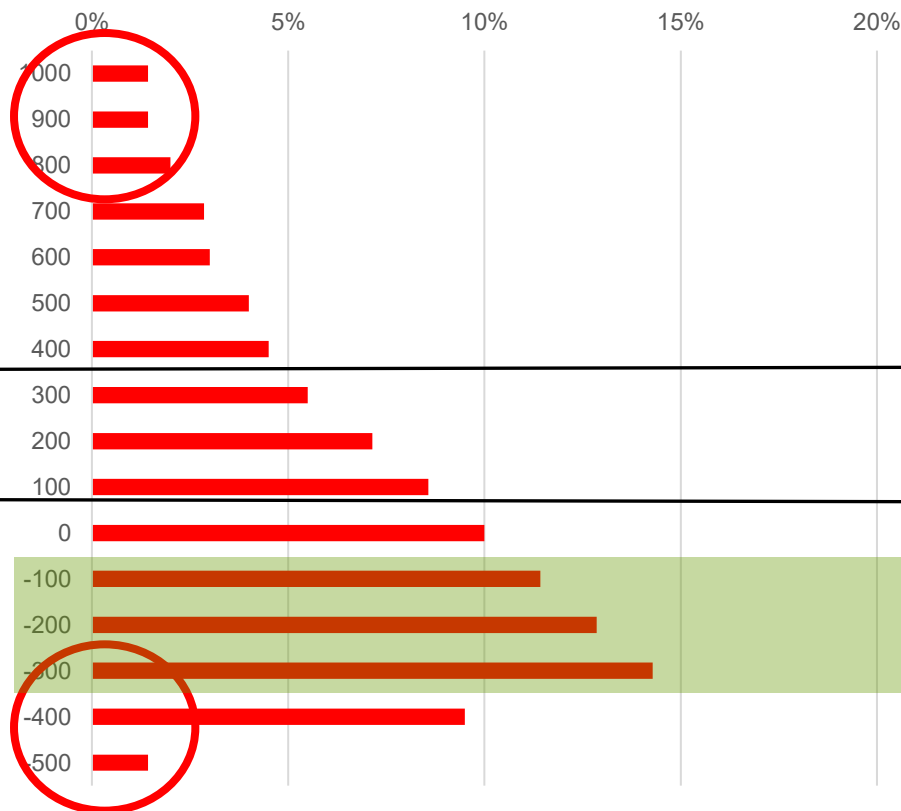

Kiváltó okok – Globális hatás - Klímaváltozás

Vízállások tartóssága régen %

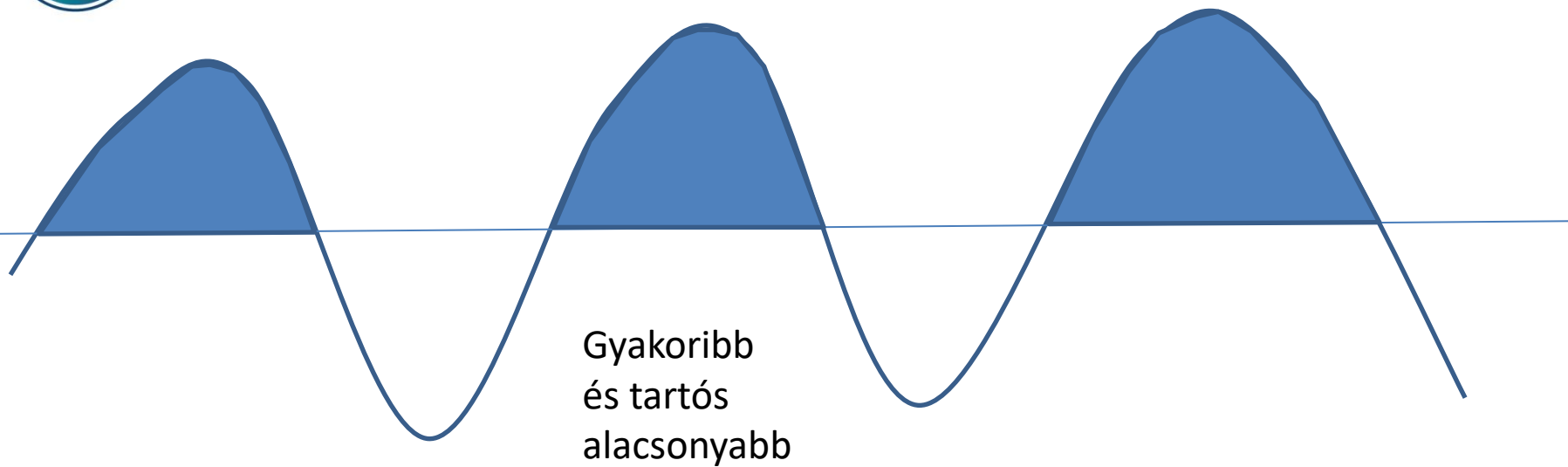

Vízállások tartóssága a jövőben %

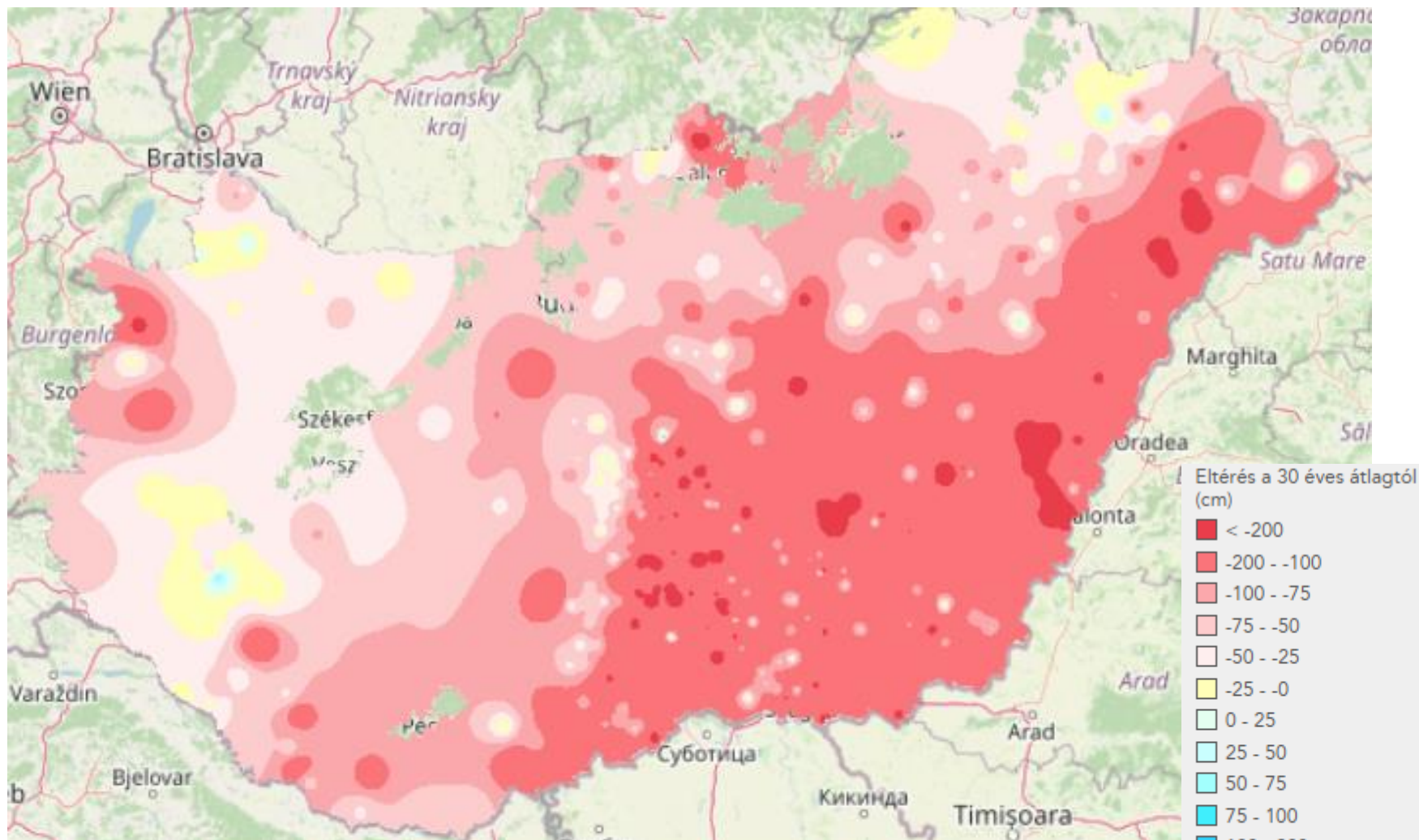
A kivezethető vízkészlet csökkenése

A MI VÍZÜGYÜNK

2025 Talajvízkészlet alakulása

Talajvízszintek helyzete
2025. augusztus 5.

Vízpótlás

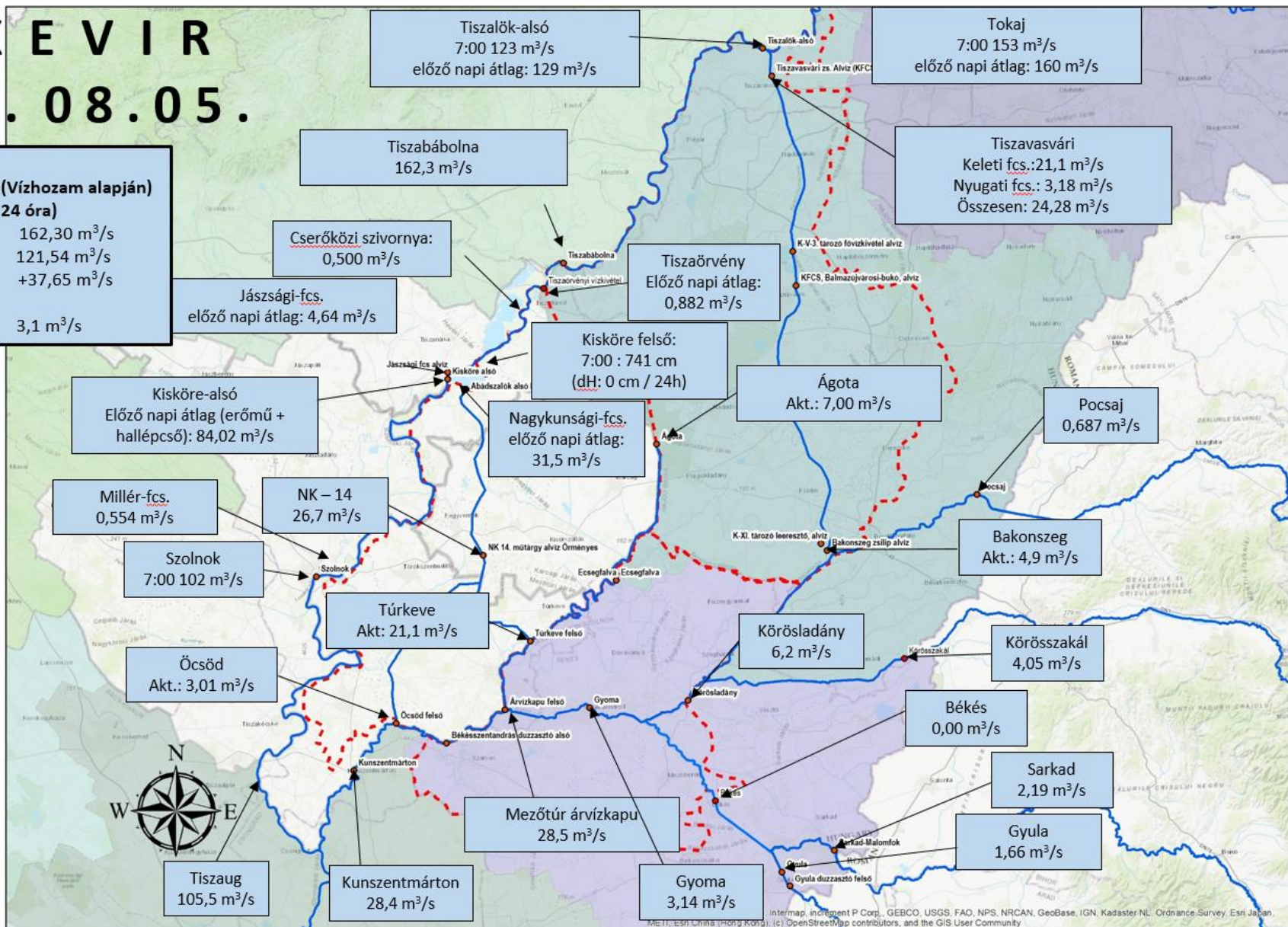
Vízforgalmi ábra (TIKEVIR)

TIKEVIR

2025.08.05.

Tisza-tó vízmérleg (Vízhozam alapján) (előző 24 óra)

Hozzáfolyás: 162,30 m³/s
Elfolyás: 121,54 m³/s
Egyenleg: +37,65 m³/s
Párolgás: 3,1 m³/s

Tiszalök-alsó
7:00 123 m³/s
előző napi átlag: 129 m³/s

Tokaj
7:00 153 m³/s
előző napi átlag: 160 m³/s

Tiszabáb
162,3 m³/s

Tiszavasvári
Keleti fcs.: 21,1 m³/s
Nyugati fcs.: 3,18 m³/s
Összesen: 24,28 m³/s

Cserőkői szivornya:
0,500 m³/s

Tiszaörs
Előző napi átlag:
0,882 m³/s

Jászsági-fcs.
előző napi átlag: 4,64 m³/s

Kisköre felső:
7:00 : 741 cm
(dH: 0 cm / 24h)

Ágota
Akt.: 7,00 m³/s

Pocsaj
0,687 m³/s

Kisköre-alsó
Előző napi átlag (erőmű +
hallépcső): 84,02 m³/s

Nagykunsági-fcs.
előző napi átlag:
31,5 m³/s

Millér-fcs.
0,554 m³/s

NK - 14
26,7 m³/s

Bakonszeg
Akt.: 4,9 m³/s

Szolnok
7:00 102 m³/s

Túrkeve
Akt: 21,1 m³/s

Körösladány
6,2 m³/s

Körösszakál
4,05 m³/s

Öcsöd
Akt.: 3,01 m³/s

Békés
0,00 m³/s

Mezőtúr árvízkapu
28,5 m³/s

Sarkad
2,19 m³/s

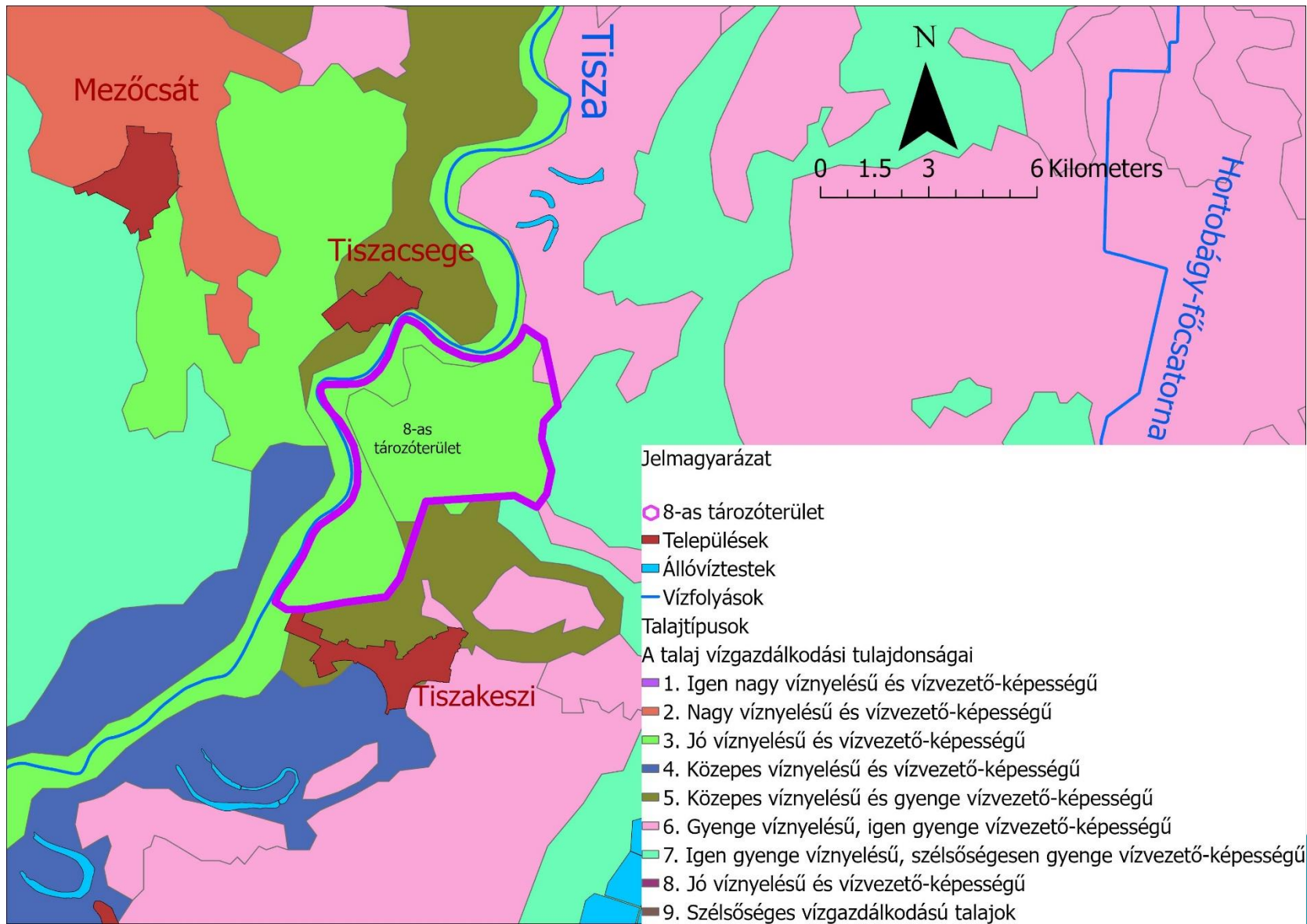
Tiszaug
105,5 m³/s

Kunszentmárton
28,4 m³/s

Gyoma
3,14 m³/s

Gyula
1,66 m³/s

Legalább jó víznyelésű és vízvezető tulajdonságokkal rendelkező talajra esik a kijelölés.

A talajvízkészletek klímaváltozás miatti veszélyeztetettsége

1. Fokozottan veszélyeztetett jelentős vízhiány: Duna-Tisza közí hátság, Nyírség, Hajdúhát

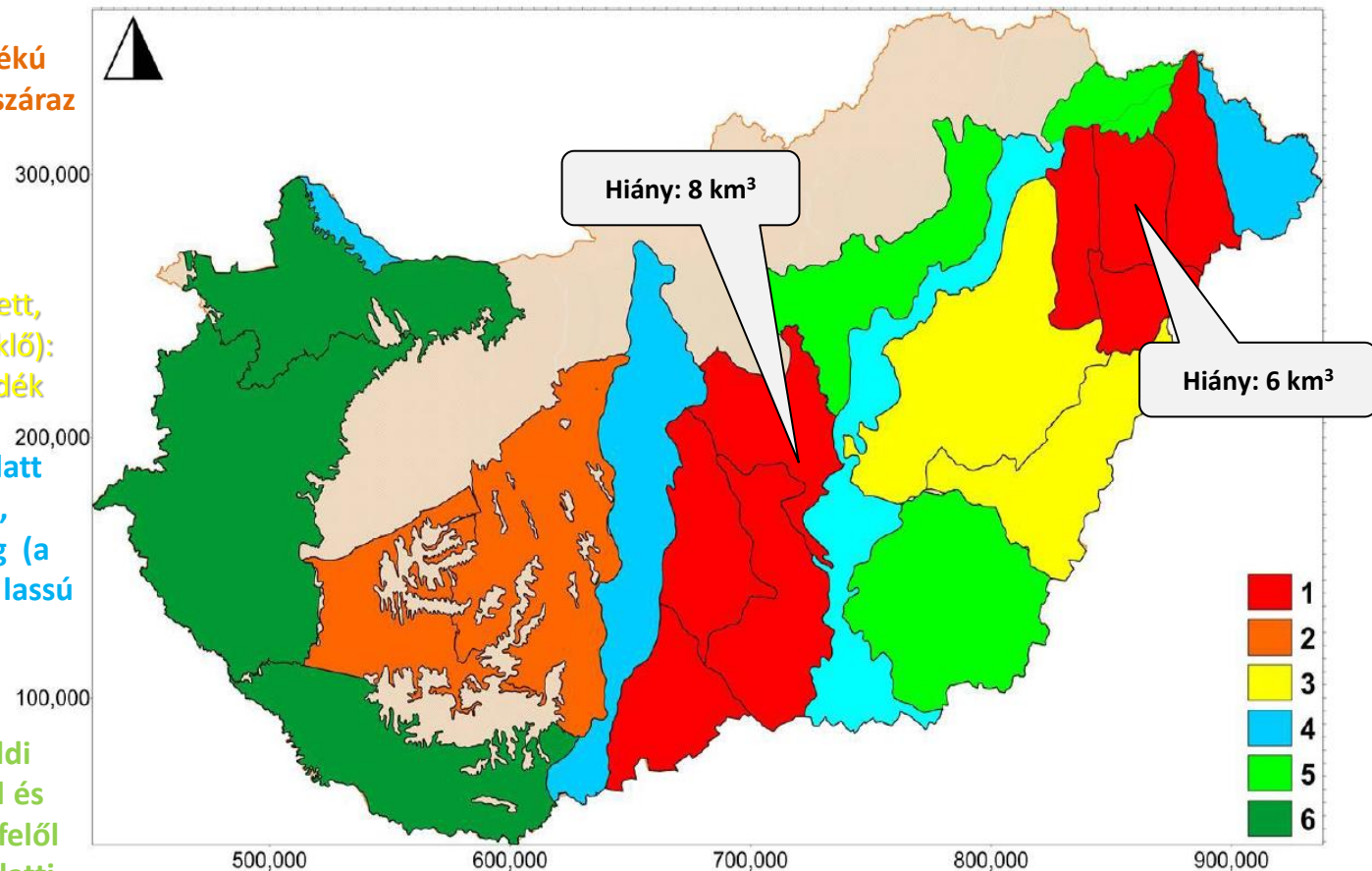
2. Veszélyeztetett (a nagy csapadéku években készlet normalizálódik, száraz időszakokban gyorsan jelentős csökkenés): Mezőföld és Somogy

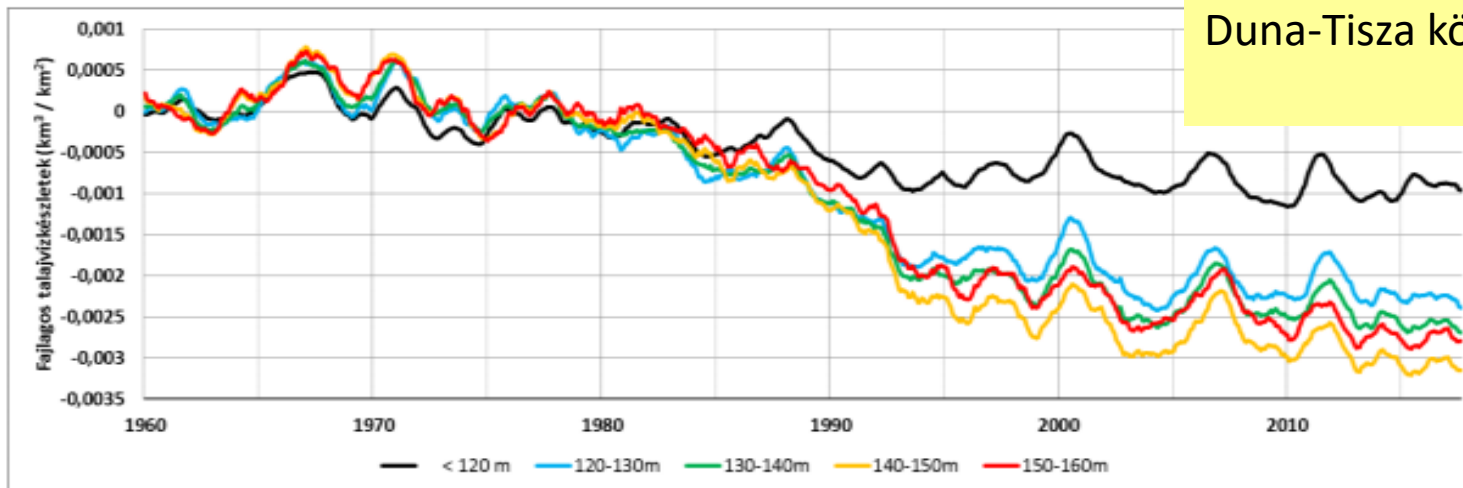
3. Mérsékeltan veszélyeztetett (klimatikus hatásoknak erősen kitett, de a felszíni vízpótlás hatásmérséklő): Nagykunság és Berettyó-Körös-vidék

4. Nagy folyók részleges hatása alatt álló: Dunamenti síkság, Szigetköz, Tisza-völgy, Szatmár-Beregi síkság (a Közép-Tisza völgy kivételével egy lassú mérsékelt vízkészlet-csökkenés figyelhető meg)

5. Alig veszélyeztetett: Észak-alföldi hordalékkúp-síkság, Dél-Tiszántúl és Bodrogi (hegyvidéki területek felől biztosított a vízkészletek felszín alatti pótlódása)

6. Kevésbé veszélyeztetett: Kisalföld, Nyugat- és Dél-Dunántúl (az országos átlagnál több csapadék, kisebb szélsőségesség)

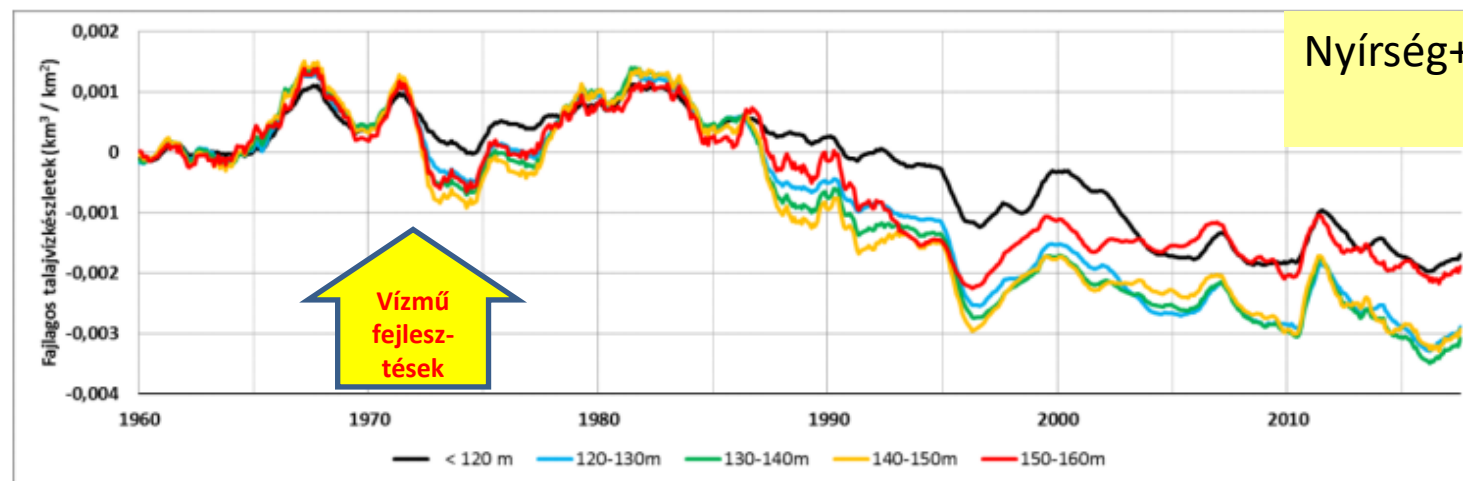

Duna-Tisza közli hátság
8360 km²

Hiány:
7-8 km³

89. ábra. A Duna-Tisza közli hátság fajlagos talajvízkészletének változása magassági szintenként (1960-2017)

Nyírség+Hajdúhát
5057 km²

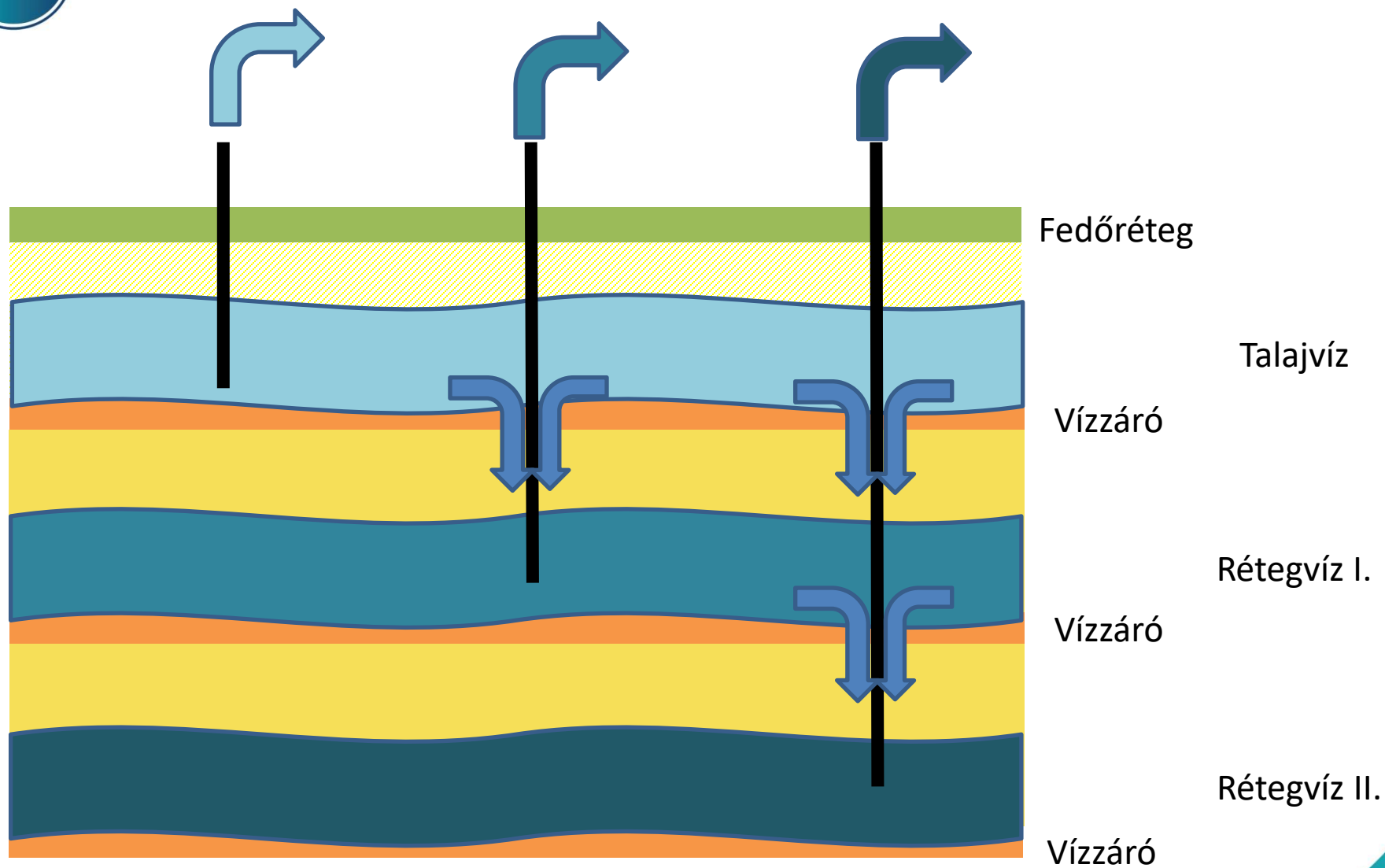
Hiány:
5-6 km³

92. ábra A Nyírség fajlagos talajvízkészletének változása magassági szintenként (1960-2017)

A hátságok vízgazdálkodási problémái

A MI VÍZÜGYÜNK

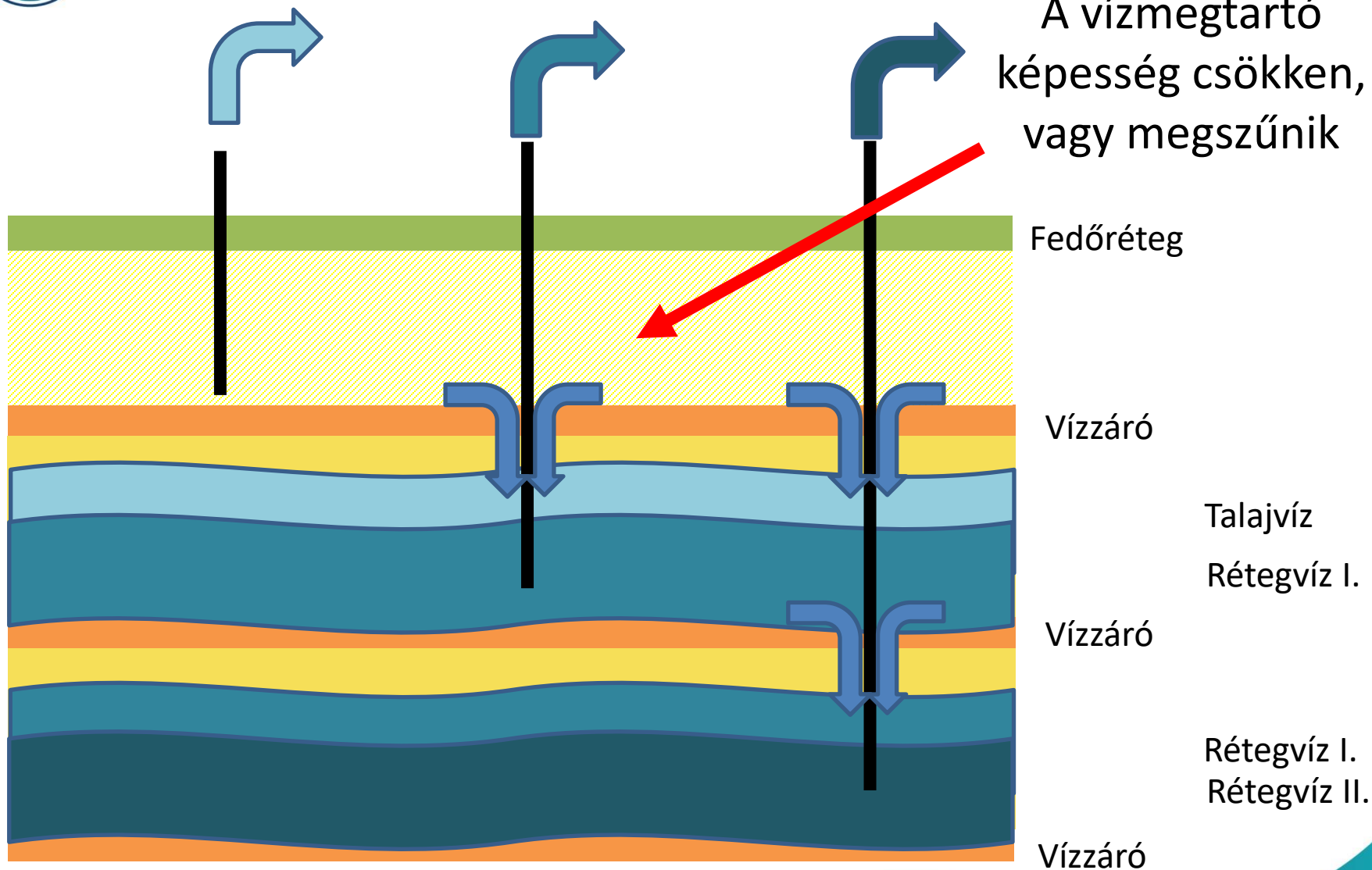

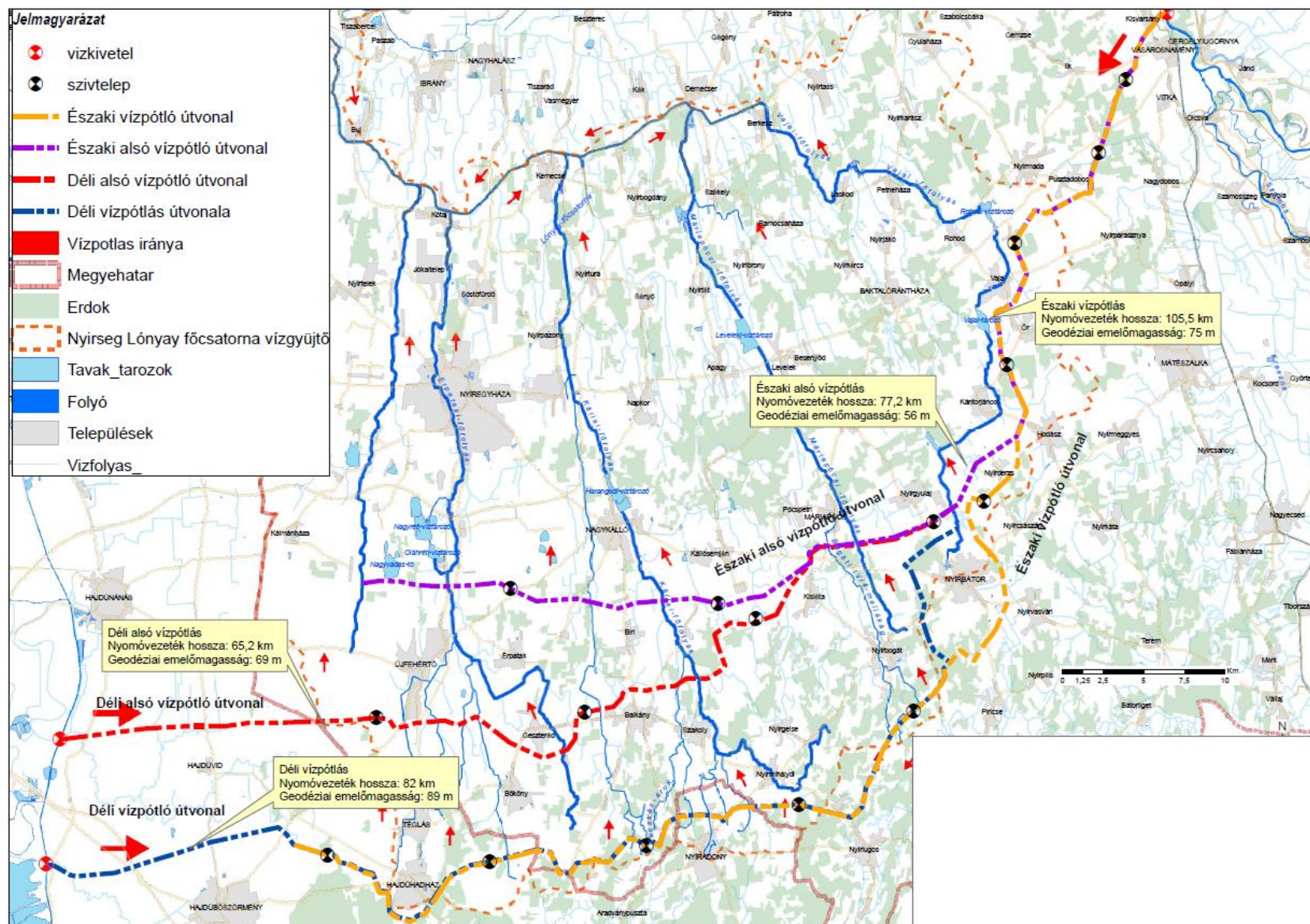
A hátságok vízgazdálkodási problémái

A vízmegtartó
képesség csökken,
vagy megszűnik

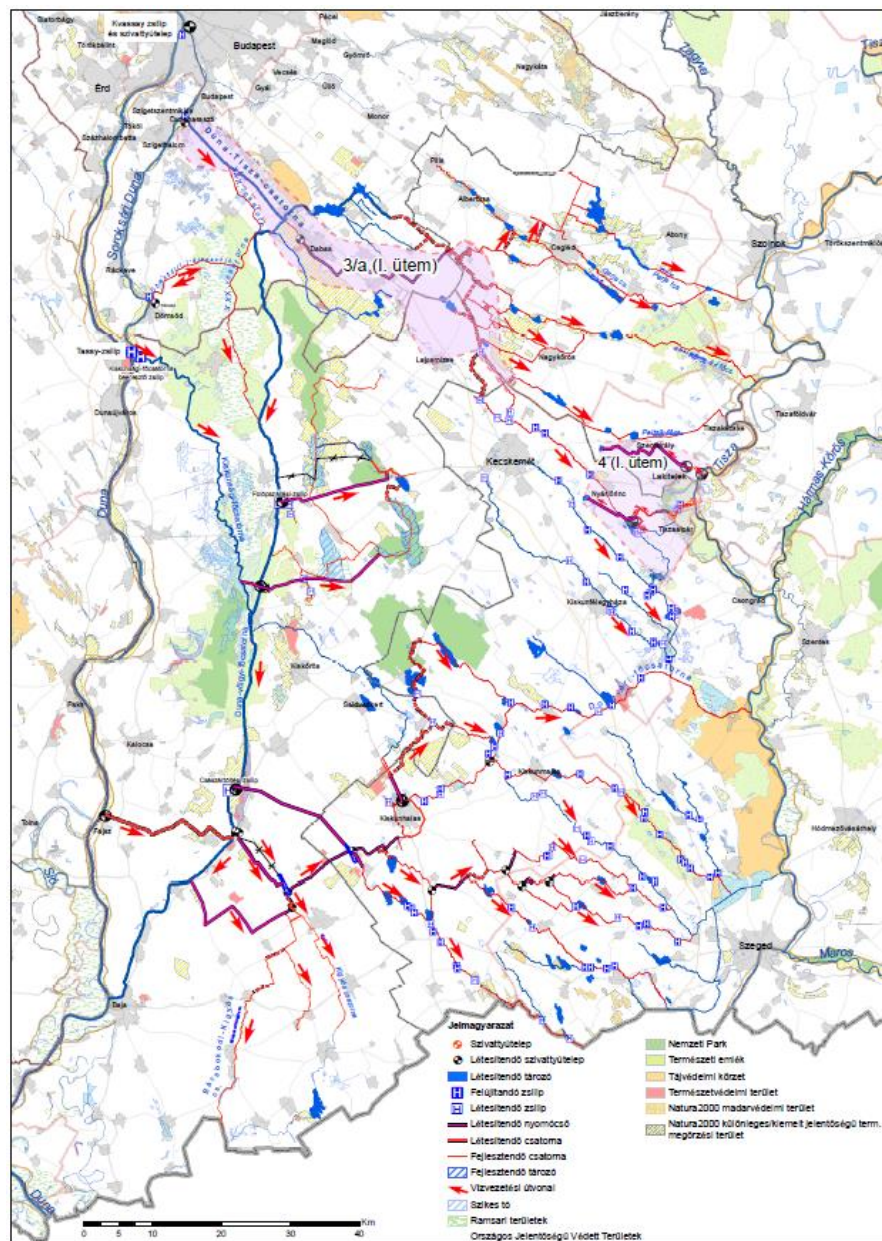
A MI VÍZÜGYÜNK

A Nyírség-Hajdúhátság vízpótlása

A Duna-Tisza közli homokhátság vízpótlása

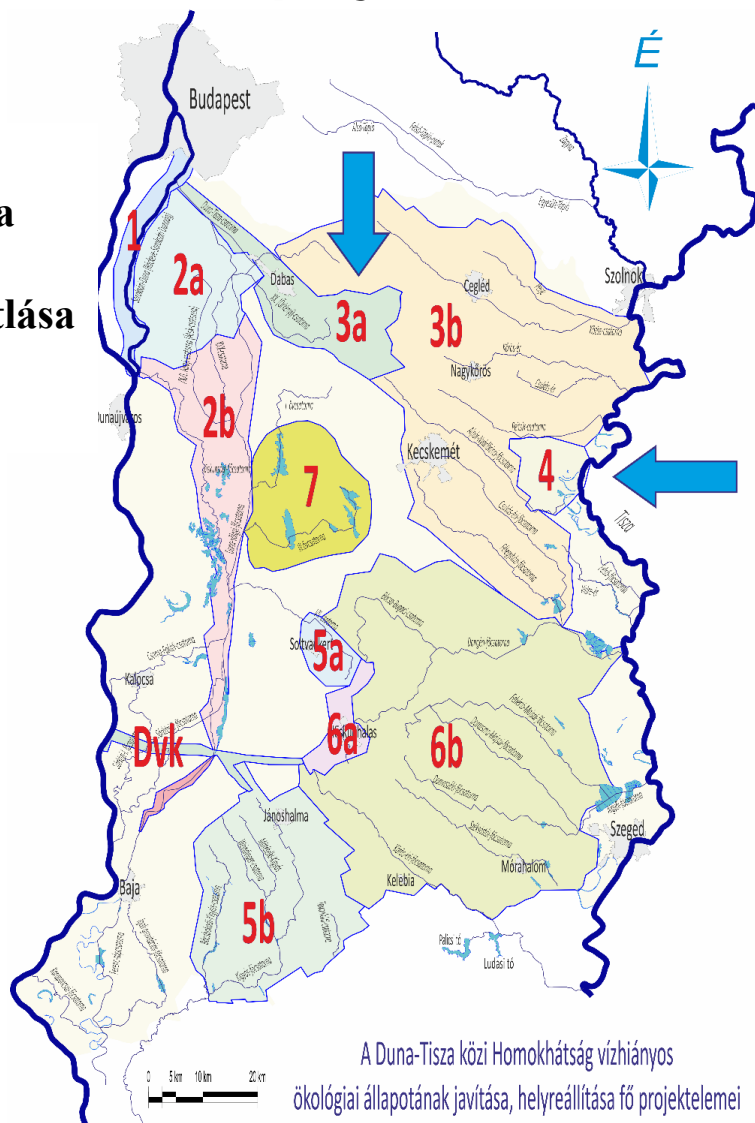

„A Duna–Tisza közti Homokhátság vízhiányos ökológiai állapotának javítása, helyreállítása” projekt I. és II. ütem

1. A vízkészlet pótlása

2. Talajnedvesség pótlása

3. Talajvíz pótlása

I. és II. ütem fejlesztési részterületei

1. Ráckevei-Soroksári Duna ág vízpótlásának bővítése
2. Kiskunsági-főcsatorna és a Dunavölgyi-főcsatorna vízkészletének növelése
3. Északi regionális vízpótlás és vízvisszatartás
4. Keleti vízpótlás, vízvisszatartás
5. Kígyós vízrendszer vízpótlása
6. Déli regionális vízpótlás
7. Közép-Homokhátsági szikes tavak vízpótlása

A Duna-Tisza közti Homokhátság vízhiányos ökológiai állapotának javítása, helyreállítása fő projektelemei

A Szikrai- és az Alpári-Holt-Tisza vízpótlása, valamint a Közép-Homokhátság tiszai vízgyűjtőjének ökológiai állapotjavítása

A 4. célterülethez (Homokhátság vízpótlása I.ütem) tartozó Tiszaalpár és Nyárlőrinc települések vízpótlásának 1. ütemében tervezett beavatkozásai:

- Tiszai vízkivételi sztp. építése 1,3 m³/s vízhozammal
- Szikrai Holt-Tisza kivezető csatorna kotrása
- Összekötő csatorna kotrása
- Tiszaalpári nyomásközpont rekonstrukciója Q=1,3m³/s
- Meglévő DN700 ac.nyomócsövek felújítása 2x0,65 m³/s
- Új DN700 ÜPE nyomócső építése
- Burkolt öntözőcsatorna felújítása, végtározó építése
- Baloghalmi csatorna felújítása
- Alpár-Nyárlőrinci öko-tározó létesítése

- A fenti létesítményekkel és felújítási munkákkal elérhető, hogy Tiszaalpár és Nyárlőrinc összesen Q=1,30 m³/s ökológiai vízhez juthasson. Jelentős vízpótlásban részesülne a Szikrai és az Alpári Holt-Tisza medre, a Tiszaalpári-Nagytó és a tervezett Alpár-Nyárlőrinci tározókból a 42 ha-os vízfelületű ökotározó is, függetlenül a Tisza vízjárástól.
- Érintett települések: Tiszaalpár, Lakitelek és Nyárlőrinc, érintett lakosok: ~13.000 fő

A Dél-Homokhátság ökológiai állapotának javítása, a Dong-ér és Körös-ér vízpótlása I. ütem

Tervezett beavatkozások:

- A Ráckevei (Soroksári) Duna-ágból (RSD) a Tassi zsilipen, majd a Kiskunsági főcsatorna – Dunavölgyi főcsatornán (DVCS) nagyobb beavatkozások nélkül levezethető 3-5 m³/s vízhozam Hajós térségében egy 27 ha-os V=600.000 m³-es víztározó lett tervezve.
- Az I. ütemben ebből a tározóból egy ~10 ha-os, V=200.000 m³-es tározó épülne meg.
- A tározóhoz kiépülne egy Q=2,0m³/s kapacitású vízkivételi szivattyútelep és nyomásközpont 2+1 db 1,0m³/s szivattyú beépítésével.
- Hajósi nyomásközponttól egy 19 km-es DN1400 ÜPE nyomócső épülne ki a Kunfehértói tározóig.

A Dél-Homokhátság ökológiai állapotának javítása, a Dong-ér és Körös-ér vízpótlása I. ütem

Kunfehértó tározó (felső)

Max vsz.: 134,50 mBf.

Vízfelület: 39,84 ha

Térfogat: 540 em³

Max. mélység: 3,40 m

Átlag mélység: 1,36 m

Kunfehértó nyomásközpont-I.
Q=1 m³/s, P=260 kW

Kunfehértói nyomóvezeték
19 km 1xD1400

Kunfehértó (alsó)

Időszakos sekély
árasztás

Mélység: 0,0 - 0,30 m

Max vsz.: 132,80

mBf.

Vízfelület: 72,81 ha

Hatásterület: 165 ha

Elárasztási térfogat:

193 em³

Körös-éri fcs. melletti vizes terület

Időszakos sekély árasztás

Max vsz.: 134,40 mBf.

Vízfelület: 3,14 ha

Hatásterület: 15 ha

Térfogat: 10 em³

Mélység: 0,0 - 0,35 m

Inokai tó:

Időszakos sekély
árasztás

Max vsz.: 134,00 mBf.

Vízfelület: 17,62 ha

Hatásterület: 52 ha

Térfogat: 62 em³

Mélység: 0,0 - 0,35 m

Körös-éri fcs. melletti
felhagyott kelebiai
halastavak területe:
Időszakos sekély árasztás
Mélység: 40 cm

Max vsz.: 119,50 mBf.

Felület: 60,61 ha

Hatásterület: 168 ha

Térfogat: 242 em³

6/a

Kiskunhalas

Dong-ér

Kunfehértó-
Körös-ér
nycs.

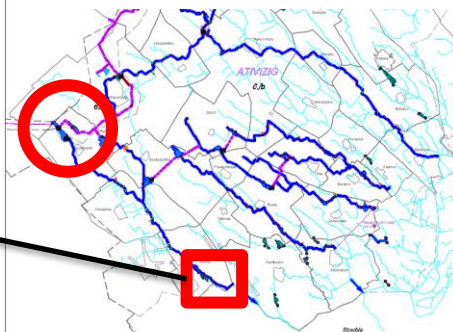
Dongén-
ső-I.
10,5 km 1xD1000

Kunfehértó

Körös-éri fcs.

Körös-éri fcsat.

Kelebia

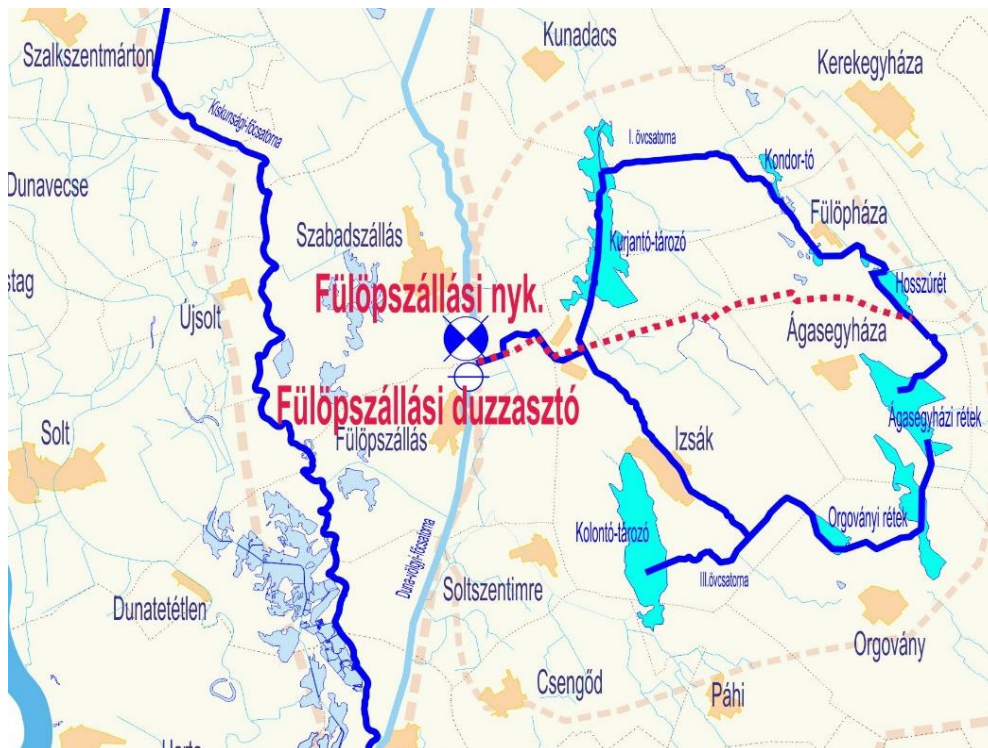
A közép-homokhátsági szikes tavak vízpótlása

•Tervezett beavatkozások:

- A DVCS mederben az állandó üzemvízszint tartásához a mederbe egy duzzasztózsilip kerül építése.
- DVCS balparton egy vízkivételi szivattyútelep és nyomásközpont építése $Q=1,0 \text{ m}^3/\text{s}$ kapacitással.
- egy 20,3 km hosszú DN1000 műanyag nyomócsővel nyomjuk a terület magaspontján lévő Hosszúréti csatornába,
- ahonnan É-i irányba Kondortó- Kurjantó felé és D-i irányba Ágasegyház, Orgoványrét és Kolontó felé lehet kormányozni a vizet
- I. II. III. Övcsatorna és a Kurjantó-Kondortó ök. csatorna felújítása, műtárgyak felújítása, építése

- **Elöntéssel érintett területek:** 4189 ha
- **Hatásterület összesen:** 6000 ha
- **Érintett települések:** 8 település
- **Érintett lakosok:** ~ 20.000 fő

- A 7. célterület a Közép-homokhátsági szikes tavak a Kurjantó, Kondortó, Ágasegyházi-rét, Orgoványrét, Csíraszéki-tó és a Kolontó tavak vízpótlását tartalmazza.

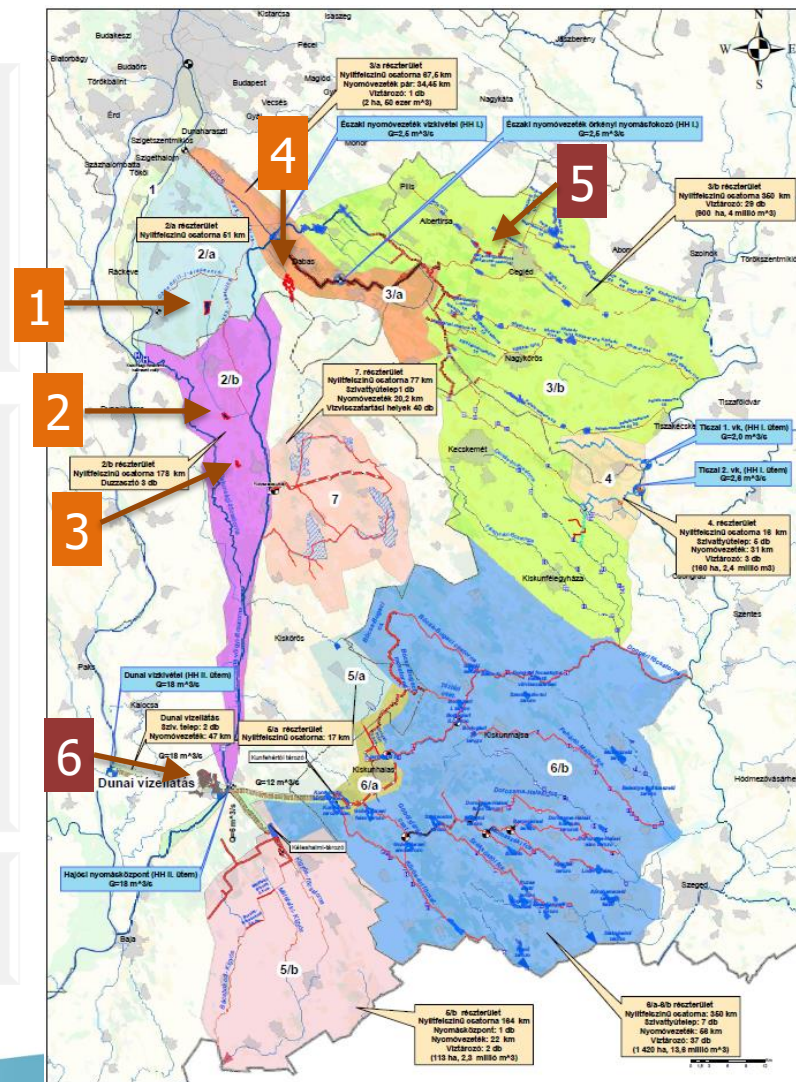
A Dunamenti-síkság vízpótlása, ökológiai állapotának javítása I. ütem

Előzmény: A Dunai vízkészlet hatékony hasznosítása érdekében 2024. év végén egyeztetés kezdődött a Kiskunsági Nemzeti Park és a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóságokkal, valamint civil szervezetekkel és gazdálkodókkal.

Cél: Vízbő időszakokban megvalósuló vízvisszatartás támogatása, a többletvizek tájba vezetése;

- a tájhasználatához, a fenntartható és környezetkímélő tájgazdálkodáshoz igazodó,
- a természetes élőhelyi, életközösségi adottságokat meg nem változtató élőhelyvédelmi célú *sekély árasztás, területi vízvisszatartás*

Natura2000 területeken: vízborítás 0,1-0,4 m, fő időszak novembertől-márciusig

Köszönöm a figyelmet!

LÁNG ISTVÁN
FŐIGAZGATÓ
ORSZÁGOS VÍZÜGYI FŐIGAZGATÓSÁG